

Název vyučovacího předmětu: BIOLOGIE				
Charakteristika vyučovacího předmětu:				
Obecné vymezení	Předmět Biologie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce Biologie je realizována jako samostatný vyučovací předmět, který je doplňován projekty, které jsou realizovány v rámci třídy, ročníků nebo školy, je založen na obsahu vzdělávacího oboru Přírodopis			
Obsahové vymezení	Výchova ke zdraví Přírodopis Člověk a svět práce			
Časové vymezení	prima (I.)	sekunda (II.)	tercie (III.)	kvarta (IV.)
	2	1+1	1+1	1+1
Organizační vymezení	organizační formy a metody práce - vyučovací hodina s využitím frontální výuky, skupinové práce, praktické laboratorní práce - tematicky související exkurze, vícedenní výukové kursy v terénu, besedy, prezentace, projektové vyučování místo realizace - odborná učebna, laboratoř, přírodní lokality			
Výchovné a vzdělávací strategie				
Kompetence k učení	Učíme žáky: - vytvářet vlastní schémata a porovnávat je s všeobecným schématem - samostatně uvažovat - logicky a souvisle se vyjadřovat - rozpoznat podstatu problému - realizovat vlastní nápady - analyzovat příčiny globálních problémů lidstva			
Kompetence k řešení problémů	Umožňujeme žákům: - zpracovávat úkoly na zadaná témata s využitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů - využívat konzultací s učitelem při řešení problémů - využívat laboratorní techniku při řešení daného úkolu			
Kompetence komunikativní	- Vedeme žáky ke schopnosti formulovat myšlenky a názory přiměřeně k jejich věku. - Vedeme žáky ke konstruktivní diskusi. - Podporujeme přátelské vztahy žáků. - Vedeme žáky ke zpracovávání referátů, kterými doplňují výklad a podněcují k diskusi. - Vedeme žáky k vypracovávání protokolů z laboratorních prací písemnou formou.			
Kompetence sociální a	Učíme žáky: - poskytnout pomoc druhým			

personální	- respektovat společně dohodnutá pravidla - vytvářet dobrou pracovní atmosféru - základům spolupráce a týmové práce
Kompetence pracovní	Vyžadujeme u žáků dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny práce při laboratorních pracích
Kompetence občanské	Učíme žáky: - řešit krizové situace spojené s nácvikem první pomoci

[illegible]

<i>z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</i> BIOLOGIE ROSTLIN Očekávané výstupy žák ➤ <i>odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</i> odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí BIOLOGIE HUB Očekávané výstupy žák ➤ <i>rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristickýc h znaků</i>	- popíše stavbu mikroskopu a připraví mikroskopický preparát - charakterizuje oddělení nižších rostlin a uvede rozdíly mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými řasami - používá vhodně pojem stélka - uvede zástupce jednobuněčných rostlin a jejich význam při fotosyntéze - uvede příklady jednobuněčných hub a význam kvasinek - uvede příklady jedlých a jedovatých hub v ČR - popíše stavbu plodnice hub - vysvětlí význam hub a lišejníků v přírodě - uvede typy stélek	prevence, výskyt - Vývoj mnohobuněčných organismů - Mnohobuněční- nižší rostliny - Opakování -kvasinky - Mnohobuněčné houby – základní charakteristika říše hub, destruenti - Vřeckovýtrusné houby - Stopkovýtrusné – stavba plodnice - Stopkovýtrusné – systém - Lišejníky, význam symbiózy, biologické zvětrávání	EV EV EV	
--	--	---	-------------------------------	--

➤ vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích ➤ objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ Očekávané výstupy žák ➤ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ➤ rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů ➤ rozlišuje a porovná jednotlivé	lišejníků - objasní rozdíly mezi producenty, konzumenty a reducenty - popíše stavbu těla prvoků - uvede zástupce a způsob života prvoků - vysvětlí pojem parazit - vymezí rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy a popíše organizaci těla mnohobuněčných organismů - uvede výskyt žahavců, popíše stavbu těla a způsoby rozmnožování žahavců a vysvětlí jejich význam - uvede výskyt ploštěnců , popíše stavbu těla a způsoby rozmnožování ploštěnců a vysvětlí jejich význam , vhodně používá pojem parazit - uvede výskyt hlístů, popíše stavbu těla a způsoby rozmnožování hlístů a vysvětlí jejich	- Opakování - prvoci - Mnohobuněční živočichové - Žahavci - Ploštěnci - Hlísti - Měkkýši –plži - Měkkýši – mlži - Měkkýši – hlavonožci - Kroužkovci - LP- Žížala obecná - Členovci – základní charakteristika - Členovci – pavoukovci – pavouci - Členovci – pavoukovci – sekáči, roztoči, štíři - Členovci – korýši – Rak říční, mořští hospodářsky významní zástupci - Členovci – planktonní korýši - Členovci - hmyz – Včela medonosná – stavba těla, - Včely -způsob života, vývin, význam včel,	EV EV EV	Zeměpis
---	---	--	-------------------------------	----------------

skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	význam, vhodně používá pojem parazit - charakterizuje stavbu těla členovců a zařazuje zástupce členovců do tříd - charakterizuje stavbu těla pavoukovců a zařazuje zástupce pavoukovců do tříd - charakterizuje stavbu těla korýšů a zařazuje zástupce korýšů do tříd - charakterizuje stavbu těla hmyzu a zařazuje zástupce hmyzu do tříd, vysvětlí podstatu proměny dokonalé a nedokonalé - charakterizuje stavbu těla ostnokožců uvede zástupce, vhodně používá pojem regenerace	včelí produkty - Hmyz s proměnou nedokonalou – Rybenky, vášky, švábi - Hmyz s proměnou nedokonalou – saranče, kobylky, stražilky, vši - Hmyz s proměnou nedokonalou- stejnokřídlí, ploštice - Hmyz s proměnou dokonalou – síťokřídlí, blanokřídlí - Brouci - Dvoukřídlí, Blechy - Chrostíci, denní a noční motýli - Ostnokožci		
➤ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy				

BIOLOGIE ROSTLIN Očekávané výstupy žák ➤ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin ➤ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	- vysvětlí princip fotosyntézy a význam slova producent - zhodnotí význam zelených řas pro vývoj vyšších rostlin na Zemi - zhotoví preparát části rostlinného těla a odvodí organizaci mnohobuněčného těla rostlin - charakterizuje vyšší rostliny, třídí je na výtrusné a semenné - uvede oddělení výtrusných rostlin, způsob rozmnožování, výskyt a zástupce a	stavba těla, význam, další zástupci přežvýkavců domácí i ve světě - Sudokopytníci – jelenovití - Lichokopytníci – stavba těla koně domácího, další zástupci , rozšíření ve světě - Chobotnatci, kytovci, - Letouni, hmyzožravci - Primáti Fotosyntéza a její význam pro vznik ozónu a přechod organismů z vody na souš - Vyšší rostliny - seznámení s botanickým systémem - Výtrusné rostliny - Mechorosty – výskyt, stavba, rozmnožování, zástupci třídy játrovek a mechů - LP – vnější stavba těla ploníku, mikroskopování lístku měříku-tvorba protokolu s nákresem a popisem - Vyšší výtrusné rostliny a význam prvohorních kaprad'orostů – pricip prouhelňování - Kapradiny- vnější	EV EV EV	Chemie Zeměpis
---	--	--	-------------------------------	------------------------------

➤ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů ➤ porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku ➤ odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	jejich geologický význam - charakterizuje semenné rostliny, uvede rozdíly mezi nahosemennými a krytosemennými rostlinami - zařazuje zástupce nahosemenných do systému, vysvětlí jejich význam - popíše stavbu orgánů rostlinného těla, uvede funkce a přeměny orgánů, vysvětlí rozdíly mezi generativními a vegetativními orgány a mezi generativním a vegetativním rozmnožováním rostlin - krytosemenné rostliny třídí na jednoděložné a dvouděložné, charakterizuje hospodářsky nejvýznamnější zástupce a zařazuje je do botanického systému - uvede druhy léčivých rostlin a jejich účinky na zdraví člověka - vyrobí herbář rostlin	stavba těla, zástupci, rozmnožování - Přesličky – porovnání stavby a rozmnožování přesličky rolní a lesní, Plavuně – charakteristika a ochrana - Pletiva - Semenné rostliny - nahosemenné a krytosemenné - Nahosemenné – Jehličnany –stavba těla, stavba samičích šištic borovice lesní, rozmnožování, další zástupci dvoudomých a jednodomých jehličnanů - Jinany, Cykasy – rozšíření na Zemi, zástupci - Ekologie – les a jeho ochrana - Stavba rostlinného těla – vegetativní orgány: - Kořen - Stonek - List, fotosyntéza - Růst a vývin rostlin - Vegetativní rozmnožování r. - Pohyby rostlin - Generativní orgány: - Květ, květenství, opylení a oplození - Plody a semena a jejich	EV	
---	---	--	-----------	--

PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU Očekávané výstupy žák ➤ vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování,	- zhotoví preparát části rostlinného těla a odvodí organizaci mnohobuněčného těla rostlin, vypracuje protokol - provede rozbor ptačího vejce, vypracuje protokol s nákresem stavby ptačího vejce	rozšiřování - Krytosemenné rostliny – zadání samostatné domácí práce – herbář rostlin - Dvouděložné – charakteristika vybraných čeledí, význam zástupců, léčivé druhy: pryskyřníkovité, růžovité, brukvovité, - Břízovité, bukovité, lilkovité, . - Miříkovité, bobovité, hluchavkovité - Hvězdnicovité - Jednoděložné- - Amarylkovité, liliovité, kosatcovité, lipnicovité, orchidejovité - Hospodářsky významné rostliny jiných čeledí	EV MV EV	Chemie
--	---	--	-------------------------------	---------------

měření a experimentů ➤ zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl ➤ vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci ➤ dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci ➤ poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři				
--	--	--	--	--

orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy , rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	onemocnění opěrné soustavy, popíše stavbu, uvede funkci, vyjmenuje možnosti prevence a léčby onemocnění pohybové soustavy, popíše stavbu , uvede funkci, vyjmenuje možnosti prevence a léčby onemocnění oběhové soustavy, vysvětlí význam imunitního systému, popíše stavbu, uvede funkci, vyjmenuje možnosti prevence a léčby onemocnění dýchací soustavy, vysvětlí negativní vliv kouření na lidský organismus, popíše stavbu, uvede funkci, vyjmenuje možnosti prevence a léčby trávicí soustavy, uvede význam zdravé výživy, popíše stavbu, uvede funkci, vyjmenuje možnosti prevence a léčby onemocnění vylučovací soustavy a kůže, popíše	tělní tekutiny soustava oběhová imunitní systém soustava dýchací soustava trávicí metabolismus soustava vylučovací kůže soustava nervová smyslová ústrojí endokrinní žlázy rozmnožovací soustava		
---	--	---	--	--

➤ objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří, ➤ aplikuje předlékařskou	stavbu, uvede funkci, vyjmenuje možnosti prevence a léčby onemocnění nervové soustavy a endokrinních žláz, vysvětlí význam duševní hygieny, objasní nebezpečnost návykových látek, popíše stavbu, uvede funkci, vyjmenuje možnosti prevence a léčby onemocnění smyslových orgánů a rozmnožovací soustavy, uvede způsoby přenosu pohlavních chorob ➤ charakterizuje ontogenetický vývoj člověka, vysvětlí význam pohlavního rozmnožování, princip dědičnosti pohlaví a krevních skupin ➤ ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek a rozpozná život ohrožující zranění	➤ Poznávání podstaty zdraví, příčin jeho ohrožení, vznik nemocí, úrazů a jejich prevence ➤ oplození prenatální vývoj porod postnatální vývoj základy dědičnosti ○ znalost	EV	-Chemie Chemie Občanská výchova
--	--	--	-----------	---

první pomoc při poranění a jiném poškození těla PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU Očekávané výstupy	➤ charakterizuje zdravý životní styl a aplikuje jeho zásady v režimu školy ➤ rozpozná negativní a pozitivní vlivy působící na jeho zdravý vývoj ➤ vysvětlí věkovou hranici pro beztrestný pohlavní styk a charakterizuje odpovědné sexuální chování ➤ vysvětlí rizika předčasného a nechráněného pohlavního styku ➤ vysvětlí význam manželství, rodiny a plánovaného rodičovství ➤ charakterizuje zásady odpovědného chování v oblasti sexuality na elektronických médiích	integrovanéh o záchranného systému ○ návykové látky a zdraví ○ odmítání návykových látek ○ nebezpečí závislosti	EV	Občanská výchova
---	---	--	-----------	-------------------------

žák ➤ vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů ➤ zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl ➤ vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci ➤ dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při	➤ využívá přístroje k měření krevního tlaku, zvládá obvazovou techniku, orientuje se v zásadách první pomoci při krvácení zlomeninách, ztrátě dechu a zástavě srdce ➤ vypracuje protokoly z laboratorních prací		EV, MV	
---	--	--	--------	--

experimentální práci ➤ poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři				
---	--	--	--	--

➤ porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě ➤ rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků ➤ uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi ZÁKLADY EKOLOGIE Očekávané výstupy žák ➤ uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	činitele, rozliší půdní typy a druhy, objasní vývoj zemské kůry, vznik metamorfovaných hornin a horninotvorný cyklus, klasifikuje metamorfované horniny ➤ rozlišuje předgeologická a geologická období, charakterizuje vývoj organismů v geologických érách, na mapě popíše geologickou stavbu českého masivu, uvede hospodářský význam nerostů a hornin ➤ objasní vliv abiotických podmínek na vznik života na zemi, uvede příklady organismů žijících v různém prostředí ➤ charakterizuje	půdní typy vznik a zánik zemské kůry poruchy zemské kůry metamorfované horniny ➤ přehled geologických období vývoj Českého masivu nerostné bohatství ➤ abiotické podmínky života ➤ biotické podmínky	EV EV EV	Zeměpis Chemie Fyzika Zeměpis
--	---	--	-------------------------------	---

OBEČNÁ BIOLOGIE Očekávané výstupy žák ➤ objasní stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk ➤ charakterizuje bakterie a sinice z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY Očekávané výstupy žák	možnosti využití alternativních zdrojů energie ➤ charakterizuje prvkové a látkové složení organismu, třídí organismy na prokaryotní a eukaryotní, popíše stavbu prokaryotní buňky a funkci jejích organel, třídí prokaryota na bakterie a sinice a uvede jejich význam ➤ popíše stavbu eukaryotní buňky, určí funkci jednotlivých organel, objasní metabolismus eukaryot	➤ prvkové a látkové složení organismu stavba prokaryotní buňky metabolismus prokaryotní buňky rozmnožování prokaryotní buňky bakterie sinice ➤ stavba eukaryotní buňky metabolismus eukaryotní buňky	EV EV EV	Chemie
--	---	--	-------------------------------	---------------

➤ <i>aplikuje praktické metody poznávání přírody</i> ➤ <i>dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</i> PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU Očekávané výstupy žák ➤ <i>vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů</i> ➤ <i>zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje</i>	➤ prakticky využívá modely krystalů, určí fyzikální a chemické vlastnosti vybraných nerostů a hornin, zhotoví mikroskopické preparáty vybraných nerostů, prakticky využívá klíče pro určování a mikroskop ➤ vypracuje protokoly z laboratorních prací ➤ s využitím informačních zdrojů vypracuje seminární práci na zadané ekologické téma		EV EV, MV MV S	Chemie Fyzika
--	--	--	--	--------------------------

<i>v něm závěry, k nimž dospěl</i> ➤ <i>vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci</i> ➤ <i>dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci</i> ➤ <i>poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři</i>				
---	--	--	--	--